

PAPER DETAILS

TITLE: ATATÜRK'ÜN ULUSAL EGEMENLİK ANLAYISI ÜZERİNE DÜŞÜNCELER

AUTHORS: Tayfun AKGÜNER

PAGES: 3-18

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/13803>

**ATATÜRK'ÜN ULU
ÜZERİ**

Tayf

lerini Osmanlı İmparatorluğu
mıştı. Eski Türk anlayışına
rı egemenliği bir aileye ve
etmek hakkına sahipti. Türk
şahların halife olarak adlan
kenin padişahlar tarafından
Yüzyıllarca süren bu egem
dişahsız bir Türk devletinin
dın kabullenemiyordu. Bu
anlayışını yıkıp, yerine ege
adım adım gerçekleştirilen
kün olabilmistir

Paşa ve Arif Beye “İhtilâlde lâl mevcut devletleri değiştirmek önce Dünyaya getirmek lâzı

Mustafa Kemal Paşa’nın den önce ve Samsun’a ayak çalıştığı temel düşünce, kend egemenliğe dayalı, kayıtsız v mak”tı ve bu temel düşünce deyim veya güç de, “ya isti

IV. Mustafa Kemal’in basmadan önce yurdumuzu isgal ve saldırılara karşı Tü

o eski geleneklerinin çözülmüşdür. Sandıklar, kilerler, lesi altında bunalarak ta kocaman bir haysiyet yaşıyan pıhtılarıyla sarmakta dolaşan terhis edilmiş asriyle dolaşan eski yedek gönderileceğini bilmeyen İstanbul hakkında bir bağırmaktadır⁵: “...Nisan başları dolaylarına kadar yayılmalarıyla bağlı Olay Bağı Ya

lıyorlardı. Fesini başından g
bayını vurup öldürdüler. V
nan şehir eşrafıyla birlikte,
meye zorlanmıştı. Bunun an
askerleri yüzlerce Türk'ü şe

Fransız işgali altındaki
tıcı olaylar oluyordu: "...Le
leri dolayısıyla evvelâ isken
oldu. 1 Ocak 1919'da izinli
kına uğradılar. Ölenlerin in
ları (fedaileri) ellerine geçe
1919'da Kehyaoğlu (Şehitlik

dı, fakat Mustafa Kemal
açacaktı.

21-22 Haziran 1919 g
ünlü AMASYA TAMİMİN
lar yer alıyordu: “Vatan
kededir. Hükümet merkez
altında bulunduğundan y
getirememektedir... Mille
kararı kurtaracaktır... Mi
sesini Dünyaya duyurmak
bir milli heyetin varlığı ge

— Kuvayi milliyeyi ge
tır.

— Hıristiyanlara siyas
gemizi bozacak ayrıcalıklar

— Manda ve himaye

— Milli meclisin hem
hakimiyetin denetimine ba

— Bütün dernekler, h
ğu Anadolu Müdafai Huku

— Kongre dağılmadar

Erzurum Kongresinin
nuçları vardır. Bir kere, da

- Milli iradeyi egem
- Topraklarımız üze
- için girişilecek hareketlere
- Hıristiyan azınlıkl
- menliğimizi zedeleyecek a
- Ulusların kendi ge
- rak ve İstanbul Hükümetin
- cıyla Milli Meclisin hemer

Bu açıklamalarımızda
Mücadeleyi başlattığı and
de, ulusal meclis gibi kav

tanbulda toplanan Osmanlı
lanan ve Misaki Milli (Ul
Milli, Sivas Kongresinin ka
ğunun dağıldığını ve bu d
ği, Turan politikalarının
daha Selânikte iken arkad
görüşleri gerçekleşiyordu.
ya'da bizden olmayan top
Bu sınır içindeki memleket

İstanbul 16 Mart 1920
ele geçirildi. 18 Mart 1920 g
lisi (Meclisi Mebusan) 11

koca bir ulusun hayatına v
hayatı bu yüzden söneceks
den mahvolacaksa, bu giri
mez...”¹³. Atatürk devamla
manlığı bir ulusun herşeyin
şey değildir. Ulus önünde,
ve yenilenme liyakatı sonu
emeline uymak suretiyle ya
yanların geleceği hüsrandı

20 Ocak 1921 tarihinde
Tamiminden beri ortaya ç

yaptığı konuşmada ulusal e
anlatıyordu: "...Ulus, kader
saltanat ve egemenliği bir
çilen vekillerden kurulmuş y
lis, yüksek meclisinizdir. T
saltanat ve egemenlik makar
menlik makamının hüküme
başka bir saltanat makamı,
tur ve olamaz..."¹⁵. Saltana
lunan bir takım milletvekil
tafa Kemal Mecliste yaptı
şöyle sesleniyordu: "...Ege
hic kimseve ilim gereğidir

zorunlu idi. Çünkü, Cumhuriyet kaldırıldıktan sonra, Cumhuriyet kuvveti bulunmayan bir maaş ması, hem Cumhuriyetin geliri iki başlı ve mantıksız bir cihaz. Nitekim, Saltanatın kaldırılması bir takım siyasal güçler ve kışkırtıcılar tarafından yapılmışlardı ve halifeyi siyasal bir güç olarak bırakmışlardı. Atatürk, halifeliğin kaldırılması için gerekli zamanı beklemeyi tercih etmişti. Ordu Komutanlarının toplantılarında buldu. Kararını ve

1. Batı'da ulusal egemenlikler, uzun mücadeleler sonucu için Batı'da sosyal dengelerin egemenlik anlayışının, Atatürk'ün ilkelerinden biri olanı yoktu. Bizde bu kavram çok kü, bu anlayış ile Osmanlı İttihat ulusa devrediliyordu. Yıgelen, egemenliği sınırsız olan egemenlik ve devlet anlayışı devletin doğal mirasçısı haline

2. Ulusal egemenlik il

liğin temsilcisi olarak halkın içinde bulunduğu durumun sürdürme, bunun nimsi geçme olanağı vardı. Fakat başarıya ulaşmasında, ulusun önemini biliyordu, Devrimlerin kabulünden önce ve devrimlerini açıklamış, onları da bilgi vermiştir. Devrim

Diğer taraftan, Atatürk ulusal mücadelenin kazan

bütünleyici mahiyettedir. On haklarını, yükselme sebepleri malarda bulunacaktır...”²⁰. A lece kendi Partisinin ana un yor ve şöyle diyordu: “...H ibaretiz...”²¹.

5. Atatürk, ulusal egen tirmiş ve uygulamıştır. Örn Kurulunun görev ve yetkiler liste yaptığı bir konuşmada için umumi heyetimizce, m emperyalizme karşı ve bizi beyetec mücadelevi esiz gi

de, herşeyden önce kendi k
faza ederek ulus ve ülkeni
tır²⁴.

Ne acıdır ki, O'nsuz y
den, ulusal egemenlik anlay
sinden, çeşitli nedenler yüz
de ödünler verilmiştir. Bu
berci ve slogancı yetiştirmey
yerine dışarıdan birtakım
girmişlerdir. Her olgunun
türk'ün ekonomik görüşler
dan ve öğrenmeden ithal m